

Sygn. akt III U 830/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy F. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania F. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 25 września 2015 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy F. Ł. prawo do emerytury, począwszy od dnia 13 września 2015 r.

Sygn. akt III U 830/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 grudnia 2015 r.

Decyzją z dnia 25 września 2015 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy F. Ł. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał ogólnie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748).

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy

w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył wnioskodawcy okresu jego zatrudnienia od 27 kwietnia 1974 r. do 31 lipca 1978 r.

w (...) (...) jako traktorzysta, gdyż brak dowodów wskazujących czy praca ta była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy oraz od 1 listopada 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. w Zakładzie Rolnym (...) w O. jako kierowca, gdyż brak informacji, czy samochód był samochodem ciężarowym powyżej 3,5 tony.

W odwołaniu z dnia 9 października 2015 r. wnioskodawca zakwestionował powyższą decyzję, wnosząc ostatecznie o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku przy zaliczeniu pracy w warunkach szczególnych w (...) (...) C.) oraz w (...)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Odwołał się do treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Zaznaczył, iż za pracę w szczególnych warunkach organ rentowy nie uznał okresu pracy od 27 kwietnia 1974 r. do 31 lipca 1978 r. w (...) (...) oraz 1 listopada 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. w Zakładzie Rolnym (...) O. tj. 13 lat, 9 miesięcy i 12 dni, gdyż wnioskodawca nie przedłożył za wskazane okresy świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca F. Ł. urodzony (...), w dniu 26 sierpnia 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając jednocześnie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja potwierdzająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, a to: świadectwo wykonywania prac szczególnych warunkach wystawione przez (...) potwierdzające, iż w okresie zatrudnienia od 18 czerwca 1991 r. do 28 grudnia 1995 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony (dział VIII poz. 2 pkt 1), świadectwo pracy z dnia 31 lipca 1978 r. wystawione przez (...) (...) potwierdzające zatrudnienie wnioskodawcy w okresie od 27 kwietnia 1974 r. do 31 lipca 1978 r. na stanowisku traktorzysty, świadectwo pracy z dnia 18 czerwca 1991 r. wystawione przez Zakłady (...) w O. (...) potwierdzające, iż wnioskodawca od 1 sierpnia 1978 r. do 31 października 1979 r. był tam zatrudniony na stanowisku kierowca ciągnikowy, a od 1 listopada 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. na stanowisku kierowca samochodowy, świadectwo pracy z dnia 28 grudnia 1995 r. wystawione przez (...) potwierdzające zatrudnienie wnioskodawcy w okresie od 18 czerwca 1991 r. do 28 grudnia 1995 r. na stanowisku kierowcy, zaświadczenie z dnia 11 września 2003 r. potwierdzające zatrudnienie wnioskodawcy w Centrum (...) (...) w H. od 9 kwietnia 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. Ustalony przez organ rentowy wymiar okresów składkowych i nieskładkowych wykazanych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 25 lat, a okres pracy w szczególnych warunkach 5 lat, 9 miesięcy i 11 dni.

W rezultacie zaskarżoną decyzją z dnia 25 września 2015 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Dowód: dokumentacja zalegająca w aktach emerytalnych:

- wniosek o emeryturę z dnia 1 lipca 2015 r.,
- świadectwo pracy w szczególnych warunkach wystawione przez GS (...),
- świadectwo pracy z dnia 31 lipca 1978 r. wystawione przez (...) (...),
- świadectwo pracy z dnia 18 czerwca 1991 r. wystawione przez Zakłady (...) O.,
- świadectwo pracy z dnia 28 grudnia 1995 r. wystawione przez (...),
- zaświadczenie z dnia 11 września 2003 r. wystawione przez Centrum (...) (...),

- decyzja (...) w R. z dnia 25 września 2015 r.

Sąd ustalił ponadto, że w F. Ł. w okresie od 27 kwietnia 1974 r. do 31 lipca 1978 r. był zatrudniony w (...) Kombinacie Rolnym na stanowisku kierowca ciągnikowy. W dniu 9 kwietnia 1974 r. wnioskodawca uzyskał uprawnienia do prowadzenia ciągnika.

We wskazanym zakładzie pracy wnioskodawca pracował w grupie remontowo – budowlanej, były to prace w transporcie. Wnioskodawca jeździł ciągnikiem. Praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Za porozumieniem stron wnioskodawca przeszedł do Zakładu (...) w O. (...) gdzie w okresie od 1 sierpnia 1978 r. do 31 października 1979 r. pracował jako kierowca ciągnikowy, a następnie od 1 listopada 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. jako kierowca, początkowo jako kierowca samochodu ciężarowego, a od 1982 r., kiedy uzyskał uprawnienia do kierowania autobusami dodatkowo jako kierowca autobusu.

Od 1 listopada 1979 r. wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Dodatkowo w okresach wiosenno - letnim wnioskodawca pracował jako kierowca autobusu. Wnioskodawca jeździł autobusem marki A. (...) posiadającym 38 miejsc siedzących i przewoził wycieczki pracownicze, dzieci pracowników na obozy i kolonie.

Przed wszystkim jednak w okresie od 1 listopada 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. wnioskodawca pracował jako kierowca samochodów ciężarowych. Jeździł samochodami ciężarowymi marki K. i S. o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca przewoził zboża, nawozy, cukier, spirytus z gorzelnii. Praca kierowcy samochodu ciężarowego i zamiennie kierowcy autobusu była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 4 listopada 1998 r. – k. 5,

- dokumentacja zalegająca w aktach osobowych wnioskodawcy z (...) (...)

- dokumentacja zalegająca w aktach osobowych wnioskodawcy z (...) w O.,

- zeznania świadków: - A. B.,

- J. N.,

- zeznania wnioskodawcy F. Ł..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał ponadto dowody z zeznań świadków A. B. i J. N., którzy pracowali wraz z wnioskodawcą w(...), dlatego też znali zakres obowiązków wnioskodawcy.

Za polegające na prawdzie Sąd uznał również zeznania wnioskodawcy. Zeznania te precyzują m.in. przedłożone świadectwa pracy poprzez uściślenie, jakiego rodzaju prace i na jakim stanowisku wykonywał wnioskodawca w okresie będącym przedmiotem badania.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.

z 2015 r. poz. 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl przepisu art. 184 ust. 2 cyt. ustawy emerytura, o której mowa powyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3 zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt. 1 ustawy (co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32 cyt. ustawy).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z przepisem § 4 ust. 1 tego rozporządzenia, pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny (który dla mężczyzn wynosi 60 lat), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca F. Ł. wykazał, iż ukończył 60 lat, nie przystąpił do OFE oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym uwzględniony został łączny okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 5 lat, 9 miesięcy i 11 dni.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca F. Ł. przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a okres ten przypadał przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji zasługuje na uwzględnienie.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że F. Ł. w okresie od 27 kwietnia 1974 r. do 31 lipca 1978 r. był zatrudniony w (...) (...), gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku kierowcy ciągnikowego (kierowcy ciągnika).

Charakter pracy wnioskodawcy wykonywanej we wskazanym zakładzie pracy w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, dział VIII (w transporcie i łączności), pozycja 3 (prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stanowiska te wymienione są również w wykazie A, dział VIII (w transporcie i łączności), pozycja 3 (prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych), punkt 1 – kierowca ciągnika kołowego, pkt 2 – kierowca ciągnika gąsienicowego stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Nadto, Sąd ustalił, iż wnioskodawca od 1 listopada 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. w okresie zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...)

w O. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących większej niż 15.

Charakter pracy wnioskodawcy wykonywanej w ww. zakładzie pracy w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, dział VIII (w transporcie i łączności) poz. 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stanowisko to wymienione jest również w wykazie A, dział VIII (w transporcie i łączności), pozycja 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów) pkt 1 (kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony), pkt 4 (kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących większej niż 15) zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi

w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami stron i świadków.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. (III UZP 48/84 LEX nr 14630) stwierdził, że w świetle 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

W związku z powyższym Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał, przy zaliczeniu okresu uznanego przez organ rentowy, ponad 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach przypadających na dzień 1 stycznia 1999 r.

i spełnia wszelkie pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury przewidziane w przepisie art. 32 w związku z art. 184 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z powołanych względów Sąd orzekł o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury począwszy od 13 września 2015 r., tj. od daty ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, zaskarżoną decyzję należało zmienić,

o czym orzeczono w sentencji wyroku, w oparciu o powyżej przytoczone przepisy i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.